

การปรับปรุงพันธุ์งาดำเพื่อผลผลิตสูงสุดปี 2556 : การเปรียบเทียบในไร่เกษตรกร

หัวหน้าการทดลอง สมใจ โควสุรัตน์ ศูนย์วิจัยพืชไร่อุบลราชธานี

บทคัดย่อ

การปรับปรุงพันธุ์งาดำเพื่อผลผลิตสูงสุดปี 2556 : การเปรียบเทียบในไร่เกษตรกร ดำเนินการในจังหวัดนครสวรรค์ ลพบุรี และอุบลราชธานี ต้นฤดูฝน และปลายฤดูฝน ปี 2562-2563 โดยคัดเลือกสายพันธุ์งาดำจำนวน 4 พันธุ์ ได้แก่ สายพันธุ์ PBS56-13-8-1 PBS56-13-9-2 PBS56-13-9-14 และ PBS56-13-10-5 เข้าเปรียบเทียบร่วมกับงาดำพันธุ์รับรอง อุบลราชธานี 3 และ มก.18 โดยใช้แผนการทดลอง RCB 6 กรรมวิธี 4 ซ้ำ ผลการทดลองต้นฤดูฝน 2562 พบว่า สายพันธุ์งาดำทั้ง 4 สายพันธุ์ให้ผลผลิต (164-187 กก./ไร่) สูงกว่างาดำพันธุ์รับรองอุบลราชธานี 3 (160 กก./ไร่) และ มก.18 (150 กก./ไร่) ส่วนปลายฤดูฝน ทำการทดลอง 2 แปลงในจังหวัดนครสวรรค์ และอุบลราชธานี ส่วนการทดลองที่จังหวัดลพบุรี แปลงทดลองเสียหาย เนื่องจากฝนตกหนัก ต้นงาดำตายจากโรคเน่าดำ และโรคไหม้ดำ ซึ่งการทดลองให้ผลในทำนองเดียวกัน คือ สายพันธุ์งาดำทั้ง 4 สายพันธุ์ให้ผลผลิต 154-166 กก./ไร่ สูงกว่าพันธุ์งาดำอุบลราชธานี 3 (145 กก./ไร่) และ มก.18 (133 กก./ไร่) แต่มีเปอร์เซ็นต์น้ำมันต่ำกว่า โดยวัดจากแปลงทดลองจังหวัดอุบลราชธานี ปลายฝน ได้เปอร์เซ็นต์น้ำมัน 39.90-40.87% พันธุ์รับรองงาดำอุบลราชธานี 3 และ มก.18 น้ำมัน 44.80 และ 44.49% ตามลำดับ ปี 2563 ทำการทดลองซ้ำอีกครั้งด้วยแผนการทดลองและชุดพันธุ์เดิม ในต้นฤดูฝน ให้ผลในทำนองเดียวกัน สายพันธุ์งาดำให้ผลผลิต 153-189 กก./ไร่ สูงกว่าพันธุ์งาดำอุบลราชธานี 3 และ มก.18 (132 กก./ไร่) แต่เปอร์เซ็นต์น้ำมันจากการทดลองจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า สายพันธุ์ทั้ง 4 สายพันธุ์ มีเปอร์เซ็นต์น้ำมันระหว่าง 36.35-38.64% ต่ำกว่าพันธุ์รับรองงาดำอุบลราชธานี 3 (43.06%) และ มก.18 (38.97%) ส่วนปลายฝนไม่ได้ทำการทดลอง เนื่องจากงบประมาณมีจำกัด เมื่อนำผลผลิตมาคำนวณผลผลิตรวม 2 ปี ไม่สามารถวิเคราะห์ความแปรปรวนรวมได้ (combined analysis) เนื่องจากข้อมูลไม่เป็นเอกภาพ (heterogeneity) จึงได้หาค่าเฉลี่ยผลผลิต โดยสายพันธุ์ PBS56-13-9-14 ได้ผลผลิตมากที่สุด 170 กก./ไร่ มากกว่าพันธุ์งาดำอุบลราชธานี 3 ร้อยละ 21.3 และมากกว่าพันธุ์งาดำ มก.18 ร้อยละ 28.0 และสายพันธุ์ PBS56-13-8-1 ผลผลิต 169 กก./ไร่ มากกว่าพันธุ์งาดำอุบลราชธานี 3 ร้อยละ 20.5 และมากกว่าพันธุ์งาดำ มก.18 ร้อยละ 27.1 ตามลำดับ

คำสำคัญ : งาดำ ผลผลิตสูง การเปรียบเทียบพันธุ์ในไร่เกษตรกร